

ВНАУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СЕРТИФІКАТ

учасника II Всеукраїнської науково-практичної конференції

**ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО, КОНТРОЛЬНОГО
ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ**

МАРЦЕНЮК ОЛЕНИ ВАСИЛІВНИ

Прізвище, ім'я По батькові

Президент
університету

Г.М. Калетнік

Ректор
університету

В.А. Мазур

Вінниця,
14-15 листопада 2019

Міністерство освіти і науки України
ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Вінницька обласна державна адміністрація
Антимонопольний комітет України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» НААН України
Національний університет біоресурсів та природокористування України
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
Державний університет «Житомирська політехніка»
Житомирський національний агроекологічний університет
Тернопільський національний економічний університет
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету
Спілка аудиторів України
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України

ПРОГРАМА

II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**Проблеми облікового,
контрольного
та аналітичного
забезпечення
в системі управління**

14-15 листопада 2019 року
м. ВІННИЦЯ

ВНАУ

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

14 листопада 2019 р.

- 9.00-10.00 реєстрація учасників пленарного засідання (2-ий корпус)
10.30-12.00 пленарне засідання (ауд. 2220)
12.00-12.30 кава-брейк (музей)
12.30-14.00 продовження пленарного засідання (ауд. 2220)
14.00-15.00 перерва на обід (їдальня, 3-ій корпус)
15.00-17.00 екскурсійна програма «Вінниця історична»

15 листопада 2019 р.

- 9.00-10.00 реєстрація учасників секційних засідань (ауд. 1304, ауд. 1206, ауд. 1301)
10.00-13.00 секційні засідання (ауд. 1304, ауд. 1206, ауд. 1301)
13.00-13.30 підведення підсумків
13.30-17.00 від'їзд учасників конференції

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Доповідь на пленарному засіданні – до 15 хв.

Доповідь на секційному засіданні – 5-10 хв.

Дискусія – 3-5 хв.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Відкриття конференції. Вітальне слово:

10.00 – 10.15 **КАЛЕТНИК Григорій Миколайович** – доктор економічних наук, професор, академік НААН України, президент Всеукраїнського науково-навчального консорціуму.

МАЗУР Віктор Анатолійович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, ректор університету.

ГОНЧАРУК Інна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Вінницького національного аграрного університету.

ЗДИРКО Наталія Григорівна – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету обліку та аудиту Вінницького національного аграрного університету.

«Потенціал аграрного сектору економіки України: стан та перспективи»

10.15 – 10.30 **КАЛЕТНИК Григорій Миколайович**, доктор економічних наук, професор, академік НААН України, президент Всеукраїнського науково-навчального консорціуму

«Диспропорції розвитку економіки України через призму нафтогазовидобування»

10.30 – 10.45 **ГОРАЛЬ Ліліана Тарасівна**, доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

«Управління земельними ресурсами відповідно до положень концепції сталого розвитку»

10.45-11.00 **ЗАМУЛА Ірина Валеріївна**, доктор економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту Державного Університету «Житомирська політехніка»

«Методичні підходи до оцінювання сільськогосподарських угідь»

11.00-11.15 **РОССОХА Володимир Васильович**, доктор економічних наук, головний науковий співробітник Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

- 11.15-11.30** **«Концептуальні підходи до трансформації діючої методики оцінки кредитоспроможності потенційних позичальників комерційних банків»**
ПЕТРУК Олександр Михайлович, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів і кредиту Державного університету «Житомирська політехніка»
- 11.30-11.40** **«Оцінка проведення публічних закупівель в Україні»**
ЗДИРКО Наталія Григорівна, кандидат економічних наук, доцент, декан факультету обліку та аудиту Вінницького національного аграрного університету
- 11.40-11.50** **«Нормативно-правова основа забезпечення нафтогазової галузі України щодо стимулювання економічної ефективності збільшення видобування власних нафти і газу (у фінансово-економічній частині)»**
КАФКА Софія Михайлівна, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку та оподаткування Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу
- 11.50-12.00** **«Особливості припинення органами Антимонопольного комітету України порушень у сфері публічних закупівель»**
СЛОБОДЯНЮК Микола Володимирович, Голова Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України
- 12.30-12.40** **«Підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств в умовах глобалізації»**
ІЛЬІН Валерій Юрійович, доктор економічних наук, професор кафедри обліку, контролю та оподаткування агробізнесу Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
- 12.40-12.50** **«Пріоритети розвитку міжнародної економічної інтеграції аграрного сектора України»**
ФЕДУН Ігор Леонідович, доктор економічних наук, професор кафедри світової економіки Київського національного торговельно-економічного університету

- «Удосконалення підходів в оподаткуванні сільськогосподарських товаровиробників»**
ПЛАХТІЙ Тетяна Федорівна, доктор економічних наук, професор кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки Вінницького національного аграрного університету
- 12.50-13.00**
- «Варіативність вибору облікової вартості земельних активів та земельних квазі - активів»**
ОСТАПЧУК Тетяна Петрівна, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту Державного Університету «Житомирська політехніка»
- 13.00-13.10**
- «Оптимізація мережі закладів вищої освіти в Україні: проблеми та наслідки»**
НИЦЕНКО Віталій Сергійович, доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування Міжрегіональної академії управління персоналом
- 13.10-13.20**
- «Концептуальний фреймворк інформаційно-облікового забезпечення амортизаційної політики»**
ТРАЧОВА Дар`я Миколаївна, доктор економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету
- 13.20-13.30**
- «Суцільне декларування доходів – фактор зниження корупції та економіки в «тіні»»**
ДЕМА Дмитро Іванович, кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів і кредиту Житомирського національного агроєкологічного університету
- 13.30-13.40**
- «Роль аграрного страхування у формуванні доктрини продовольчої безпеки в Україні»**
ВІЛЕНЧУК Олександр Миколайович, доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Житомирського національного агроєкологічного університету
- 13.40-13.50**
- НЕДІЛЬСЬКА Лариса Василівна***, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Житомирського національного агроєкологічного університету

- 13.50-14.00** **«Методичні підходи до визначення оптимального рівня кредитного забезпечення операційних витрат рослинництва»**
МАКОГОН Віталій Вікторович, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
- 14.00-14.10** **«Облік землі в умовах ринку»**
ОСТАПЧУК Сергій Миколайович, кандидат економічних наук, науковий співробітник відділу обліку та оподаткування Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»
- 14.10-14.20** **«Формування концепції державного управління земельними ресурсами в Україні»**
ДЕМЧУК Олена Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування Таврійського державного агротехнологічного університету
- 14.20-14.30** **«Проблеми запровадження накопичувальної системи пенсійного забезпечення аграрного сектора економіки»**
МІЩЕНКО Віталія Сергіївна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри фінансів, Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
- 14.30-14.40** **«Важливість та ефективність сценарного планування при формуванні економічного капіталу банку»**
ШЕВЧУК Антон Михайлович, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри податків та фіскальної політики Тернопільського національного економічного університету
- 13.40-14.50** **«Обліково-аналітичне забезпечення управління розвитком галузі тваринництва»**
ПОЛІЩУК Олег Миколайович, кандидат економічних наук, ст. викладач кафедри обліку і оподаткування Уманського національного університету садівництва
- 14.50-15.00** **«Облікове забезпечення управління витратами виробництва органічної продукції рослинництва»**
ІЩЕНКО Яна Петрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки Вінницького національного аграрного університету

СЕКЦІЯ 1
ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ
ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ
(ауд. 1304)

Керівник секції: Гудзенко Наталія Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки Вінницького національного аграрного університету

Бурко Катерина Володимирівна, асистент кафедри бухгалтерського обліку «Організація бухгалтерського обліку в умовах розвитку ринку бухгалтерських послуг в Україні»

Галайда Леся Володимирівна, викладач Могилів-Подільського технологіко-економічного коледжу ВНАУ
«Облік реалізації товарів в підприємствах торгівлі»

Гудзенко Наталія Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки
«Бухгалтерський облік діяльності підприємств в умовах ризику»

Довгань Павло Олегович, аспірант ВНАУ
«Контроль ефективності використання нематеріальних активів для прийняття управлінських рішень в науково-дослідних господарствах»

Капелюшна Інна Миколаївна, викладач Ладижинського коледжу Вінницького національного аграрного університету, асистент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки
«Облікова політика аграрного підприємства: формування і контроль за дотриманням в сучасних умовах господарювання»

Коваль Наталія Іванівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки
«Облікова політика в системі податкового обліку як елемент оптимізації оподаткування»

Коваль Олена Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку
«Автоматизація облікового процесу на сільськогосподарських підприємствах: проблеми та шляхи оптимізації»

Коваль Любов Віталіївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку
«Формування облікової політики підприємства»

Корпанюк Тетяна Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки
«Особливості обліку валютних операцій комерційних банків»

Любар Оксана Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку
«Інновації як прогресивний метод оновлення потенціалу підприємств аграрного сектору економіки та їх облік»

Мазуренко Світлана Василівна, викладач економічних дисциплін Технологічно-промислового коледжу ВНАУ
«Військовий збір: напрямки реформування»

Макогончук Тетяна Володимирівна, викладач II категорії Могилів-Подільського технолого-економічного коледжу ВНАУ
«Розвиток бухгалтерського обліку в умовах інтеграції»

Машевська Анжеліка Анатоліївна, асистент кафедри бухгалтерського обліку
«Удосконалення облікового забезпечення управління виплатами працівникам підприємства»

Маркевич Людмила Станіславівна, аспірант ВНАУ
«Сутність змісту органічної продукції та напрями її обліку»

Мельник Ольга Сергіївна, аспірант ВНАУ
«Спільна діяльність при вирощуванні сільськогосподарської продукції – економічна суть»

Подолянчук Олена Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки
«Поточні зобов'язання та їх облікове забезпечення в системі управління залученим капіталом»

Поліщук Наталія Миколаївна, викладач економічних дисциплін Технологічно-промислового коледжу, асистент кафедри обліку та оподаткування ВНАУ
«Досліджування роботи електронного кабінету платника податків»

Правдюк Марина Володимирівна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки
«Облікове управління витратами у тваринництві»

Правдюк Наталія Леонідівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку
«Зміст фінансової політики підприємства та обліково-аналітичне забезпечення її управління»

Фостолович Валентина Анатоліївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки
«Сучасні інструменти в системі управління підприємством»

Чорненька Людмила Григорівна, завідувач бухгалтерського відділення, спеціаліст вищої категорії Могилів-Подільського технологічного-економічного коледжу ВНАУ

«Основні аспекти оподаткування в Україні: проблеми та перспективи»

Ярославський Анатолій Олександрович, аспірант ВНАУ

«Організаційно-економічний механізм управління економічною безпекою підприємства та його складові»

Андрійченко Олександр Сергійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Проблемні питання та шляхи удосконалення обліку дебіторської заборгованості»

Бакус Василь Сергійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Облікова політика оборотного капіталу підприємства в контексті інформаційних потреб управління»

Білас Роман Васильович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Організація облікового документування трудових ресурсів»

Білокур Софія Русланівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Шляхи удосконалення обліку засобів праці на підприємстві»

Болехівська Вікторія Вадимівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Економічна сутність власного капіталу та особливості організації його обліку»

Бондар Олеся Костянтинівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Інноваційний підхід до розрахунків за товарними операціями в умовах цифрової економіки»

Ваколюк Руслан Анатолійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Оновлення основних засобів шляхом підтримання їх у робочому стані та його облік»

Власюк Степан Миколайович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Облік суб'єктів малого підприємництва»

Вовк Вадим Віталійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Економічна сутність основних засобів: види та класифікація»

Гладчук Леся Вячеславівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Податкові пільги з податку на доходи фізичних осіб»

Глухенька Марина Олегівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Особливості документального оформлення синтетичного та аналітичного обліку основних засобів»

Городницька Ольга Степанівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Відображення в обліку доходів і витрат інвестиційної діяльності»

Горденко Алла Олегівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Організаційне забезпечення системи управлінської звітності аграрного підприємства»

Григораш Марина Василівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Порядок ведення синтетичного та аналітичного обліку в системі управління витратами підприємства»

Гула Ірина Ігорівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Методика обліку формування та використання власного капіталу»

Діакончук Інна Олександрівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Розкриття інформації про інвестиційні процеси в бухгалтерському обліку як передумова формування позитивного інвестиційного іміджу підприємства»

Долгій Тетяна Миколаївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Облікове відображення міжнародних перевезень»

Заболотчук Алла Вячеславівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Облік фінансових результатів за МСБО»

Зінченко Яна Василівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Особливості обліку необоротних активів за МСБО»

Змієвець Анастасія Михайлівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Економічна сутність та класифікація залученого капіталу»

Колісник Ольга Олегівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Фінансова звітність малих підприємств: практичні аспекти аналізу та аудиту»

Колтунов Сергій Русланович, студент магістратури факультету обліку та аудиту
«Облік кредитів та інших позикових коштів підприємства»

Кондратюк Вікторія Вікторівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Місце дебіторської і кредиторської заборгованості в інформаційній базі даних управління підприємством»

Король Юлія Романівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Фінансовий контроль як інструмент успішної реалізації фінансової політики підприємства»

Левчук Марина Сергіївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Імплементация організації облікової політики закладів вищої освіти: міжнародний досвід»

Лучко Костянтин Сергійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту
«Готова продукція сільськогосподарського підприємства: обліковий аспект»

Магирович Людмила Петрівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Методика обліку прав власності та користування активами»

Німачук Лілія Дмитрівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Розрахунки за виплатами працівникам: відображення в системі обліку»

Онищенко Сергій Анатолійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту
«Облік фінансових результатів: проблеми та шляхи вдосконалення»

Огородник Аліса Олегівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Облікова політика щодо розрахунків за виплатами працівникам в бюджетних установах»

Олійник Альона Юріївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Особливості обліку ремонтів основних засобів»

Павлюк Ірина Олександрівна, студент магістратури факультету обліку та аудиту
«Облік і оподаткування на сільськогосподарських підприємствах в умовах міжнародної економічної інтеграції»

Плахотнюк Іванна Олександрівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Сутність та облікове забезпечення обігу електронних грошей»

Попадинець Наталія Петрівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Облікове забезпечення відображення виходу готової продукції зернових культур в аграрних підприємствах»

Придеус Анастасія Ігорівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Відображення в обліку доходів і витрат інвестиційної діяльності»

Пятко Оксана Олександрівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Відображення в обліку зобов'язань за місцевими податками»

Рабокоть Юлія Сергіївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналітична оцінка руху ефективності використання запасів»

Рязанцева Юлія Ігорівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Методологічні підходи до обліку орендних операцій»

Сауляк Олександр Олександрович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Універсальні та специфічні акцизи: відображення в обліку»

Стаднік Анастасія Федорівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Організація обліку грошових коштів: стан, перспективи та можливості удосконалення»

Сидоренко Ірина Миколаївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Удосконалення процесу формування облікової політики щодо обліку розрахунків з контрагентами за товарними операціями»

Симчук Олена Анатоліївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Міжнародні господарські операції підприємства: відображення в обліку»

Сімаков Олег Олександрович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«ПДВ і його місце у формуванні державного бюджету України»

Федас Костянтин Ігорович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Вплив Методи ціноутворення як фактор впливу на конкурентоспроможність підприємства»

Харчук Руслан Олегович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Сучасний стан та проблеми обліку оборотних активів підприємства»

Цуркан Анна Олегівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Облікове забезпечення операцій з кредитування в комерційних банках: проблеми та перспективи їх вирішення»

Шмайлюк Інна Вадимівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Облікове забезпечення управління інноваційно-інвестиційним процесом на підприємстві»

Шоломіцька Іванна Андріївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Актуальні проблеми проведення інвентаризації у сільськогосподарських підприємствах»

Юсупова Богдана Владиславівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Особливості формування облікової політики підприємства з метою оптимізації оподаткування»

СЕКЦІЯ 2

Трансформація економічного контролю і аналізу в умовах адаптації до тенденцій міжнародної практики

(ауд. 1206)

Керівник секції: Шевчук Олена Дмитрівна, к.е.н., доцент кафедри аудиту та державного контролю Вінницького національного аграрного університету

Гавриленко Микола Миколайович, Генеральний директор АТ «Укртранснафта»

«Оцінка стану та перспектив вітчизняного нафтогазового сектору»

Гуцаленко Оксана Олександрівна, к.е.н., доцент, завідувач кафедри аудиту та державного контролю

«Державне регулювання та контроль якості органічної продукції»

Дячок Іван Йосипович, завідувач агрономічного та облікового відділення Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
«Вдосконалення інформаційного забезпечення визначення фінансових результатів і відображення їх у звітності»

Козаченко Анна Юріївна, к.е.н., старший викладач кафедри аудиту та державного контролю

«Організація внутрішнього контролю невиробничих витрат на підприємствах»

Мулик Тетяна Олексіївна, к.е.н, доцент, завідувач кафедри аналізу та статистики
«Оцінка інвестиційної діяльності підприємств України: стан та перспективи розвитку»

Мулик Ярославна Ігорівна, к.е.н., доцент кафедри аудиту та державного контролю
«Особливості організації фінансового контролю з ціллю забезпечення економічної безпеки»

Павлюк Микола Миколайович, аспірант Вінницького національного аграрного університету
«Економічний контроль і аналіз продукції тваринництва в умовах адаптації до тенденцій міжнародної практики»

Петриченко Олександр Анатолійович, кандидат економічних наук, доцент кафедри аналізу та статистики
«Аналіз виробництва молока в Україні: стан та перспективи»

Томашук Інна Вікторівна, асистент кафедри аналізу та статистики
«Аналіз фінансового стану та інвестиційного потенціалу Вінницької області»

Томчук Олена Феліксівна, к.е.н., доцент кафедри аналізу та статистики
«Управлінський аналіз: поняття, принципи та основні елементи»

Фабіянська Вікторія Юхимівна, к.е.н., доцент кафедри аудиту та державного контролю
«Комерційна пропозиція аудиторської фірми щодо аудиту фінансової звітності: фактори впливу та методика підготовки»

Федоришина Лідія Іванівна, к.і.н., доцент кафедри аналізу та статистики
«Методичні підходи до управлінського аналізу»

Чудак Ліна Анатоліївна, к.е.н., старший викладач кафедри аудиту та державного контролю
«Податкові ризики у адмініструванні податків»

Шевчук Олена Дмитрівна, к.е.н., доцент кафедри аудиту та державного контролю
«Сучасні особливості податкового контролю в Україні»

Авдєєва Юлія Максимівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Особливості забезпечення контролінгу витрат підприємства в сучасних умовах господарювання»

Бельдій Альона Михайлівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналіз розрахунків оплати праці ПрАТ «Дашківці»»

Бондаренко Микола Сергійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Нормативно-правове регулювання внутрішнього аудиту у органах ДФС»

Бурцев Артур Ігорович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналіз розрахунків з постачальниками та підрядниками: теорія та практика»

Вашілова Наталія Василівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналіз фінансової стійкості підприємства»

Гласкова Олена Миронівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Облік та аудит доходів підприємства: стан та перспективи»

Гончарук Наталія Сергіївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналіз трансакційних витрат»

Гуль Олександра Вікторівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Організація аудиту витрат підприємства: стан та перспективи»

Гуменюк Олег Васильович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Особливості організації обліку та контролю виробничих запасів на підприємстві»

Загайчук Анастасія Валеріївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналіз оборотних активів підприємства»

Кабакова Олена Сергіївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Удосконалення методики аналізу витрат операційної діяльності в контексті формування стратегії розвитку підприємства»

Качинський Олег Станіславович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Внутрішній аудит власного капіталу як системи управління підприємством»

Кисляк Маргарита Романівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналіз розрахунків з кредиторами»

Коновалов Віктор Олексійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Система аналітичного забезпечення як інструмент сучасного управління підприємством»

Кожухар Валентина Вадимівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналіз ефективності використання земельних ресурсів на сільськогосподарському товаристві з обмеженою відповідальністю «Писарівка»»

Лавріненко Михайло Михайлович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Особливості контролю розрахунків з покупцями і замовниками»

Маньківський Юрій Романович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналіз ділової активності підприємства як системна оцінка ефективності використання власних ресурсів»

Мельник Катерина Володимирівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналітичне забезпечення управління конкурентоспроможністю агропромислових підприємств»

Процюк Анастасія Вікторівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Сучасні методи оцінки кредитоспроможності позичальників банками України»

Розгон Вікторія Вячеславівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Облікове забезпечення здійснення розрахунків та надання платних послуг у закладах вищої освіти (на прикладі ВНАУ)»

Рутковський Павло Володимирович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Облік і аудит платіжних засобів та фінансової стійкості підприємства»

Сваток Анастасія Сергіївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Внутрішній аудит витрат на оплату праці: вдосконалення організаційно-методичних аспектів»

Слободянюк Ігор Геннадійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Удосконалення методики оцінки фінансової стійкості банку: вітчизняний та зарубіжний досвід»

Ставничий Руслан Сергійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Аудиторська оцінка фінансового стану підприємства»

Франчук Тарас Васильович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Удосконалення методики оцінки ефективності системи внутрішнього контролю підприємства»

Цвіркун Анастасія Русланівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Особливості використання фінансового аналізу в сучасній аудиторській діяльності»

Шабатура Ольга Олександрівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналітичне забезпечення управління результатами діяльності сільськогосподарських підприємств»

Школьний Віктор Сергійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналіз ефективності використання основних засобів»

СЕКЦІЯ 3

Актуальні напрями розвитку фінансової системи країни в умовах глобалізації (ауд. 1301)

Керівник секції: Вдовенко Лариса Олександрівна, доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Вінницького національного аграрного університету

Алескерова Юлія Володимирівна, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування

«Валюта та валютний ринок України в умовах вступу до ЄС»

Вдовенко Лариса Олександрівна, доктор економічних наук, доцент завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

«Стан кредитування підприємств аграрного сектора банківською системою»

Грищук Надія Вікторівна, асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

«Проблеми інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств»

Марценюк Олена Василівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

«Наслідки функціонування банків з іноземним капіталом в банківській системі України»

Прилуцький Анатолій Михайлович, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
«Ризики сучасної грошово-кредитної політики»

Руда Оксана Леонтіївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
«Ринок міжбанківського кредитування та його роль у забезпеченні розвитку банківської системи»

Янчук Володимир Іванович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
«Особливості фінансового моніторингу у банку»

Антощук Олена Володимирівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Залучені ресурси комерційних банків та їх управління»

Астапкевич Анастасія Олексіївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Розвиток фінансового контролю у страхових компаніях»

Бабій Ірина Василівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Оптимізація витрат банку на реалізацію маркетингових заходів»

Балалаєва Ганна Олегівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Управління зобов'язаннями комерційного банку»

Білоконна Анастасія Сергіївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Досвід фінансування системи освіти у зарубіжних країнах»

Васалатій Інна Вадимівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах»

Відерська Віта Петрівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Банківська система України: сучасні тенденції та перспективи розвитку»

Владиченко Надія Вікторівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Управління проблемними кредитами банківської установи»

Герасимчук Василь Григорович, студент магістратури факультету обліку та аудиту
«Діджиталізація управління прибутковістю підприємства»

Груць Тетяна Анатоліївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Ефективність управління ліквідністю підприємства»

Деньдобра Олена Миколаївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Аналіз тенденцій на ринку страхування аграрного сектору в Україні»

Дзюбенко Ольга Борисівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Банківське обслуговування малого і середнього бізнесу в Україні: стан та його розвиток»

Дроненко Олена Володимирівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Ліквідність банківської системи України»

Жученко Анастасія Михайлівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Фінансове планування на підприємстві при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності»

Іваненко Анастасія Сергіївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Вектори підвищення конкурентоспроможності підприємств в Україні в умовах транснаціоналізації ринків»

Кізлик Максим Анатолійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Управління фінансовими ризиками підприємства»

Климчук Олексій Віталійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Стан та перспективи розвитку ринку банківських послуг в Україні»

Ковальчук Тетяна Василівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Процентна політика банківських установ»

Ковбасюк Катерина Едуардівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Формування ресурсної бази банків»

Колісник Людмила Миколаївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Особливості використання аутсорсингу в управлінні активами страхових компаній»

Коновалюк Василь Андрійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Розвиток операцій банку з платіжними картками»

Котруца Денис Михайлович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Фінансові аспекти розвитку органів місцевого самоврядування в Україні»

Крюкова Олеся Вікторівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Заходи із забезпечення рівноваги на валютному ринку»

Лесько Лідія Михайлівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Актуальні напрями розвитку фінансової системи країни в умовах глобалізації»

Липко Альона Леонідівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Призначення та функції центральних банків в умовах глобалізації економіки»

Мартиненко Ольга Анатоліївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Світові тренди банківських інноваційних технологій»

Марущак Катерина Віталіївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Банківські послуги з кредитування фізичних осіб: стан та шляхи їх вдосконалення»

Мельник Карина Володимирівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Вплив інфляції на кредитні операції»

Мельник Олександр Сергійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Розвиток страхування життя в Україні»

Мірошниченко Вадим Сергійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Ефективне управління страховим портфелем як один із факторів підвищення фінансових результатів страхової компанії»

Мороз Владислав Валерійович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Сучасний стан страхового ринку України та напрями покращення фінансової надійності страхових компаній»

Мороз Катерина Миколаївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Оцінка впливу грошово-кредитної політики на банківську діяльність»

Мотишен Максим Михайлович, студент магістратури факультету обліку та аудиту

«Фінансова політика підприємства: оцінка факторів впливу й напрями підвищення ефективності»

Омельченко Володимир Ігорович, студент магістратури факультету обліку та аудиту
«Фінансове управління в страховій компанії»

Петренко Вероніка Борисівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Управління якістю кредитного портфеля банківської установи»

Подолян Владислава Вадимівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Фінансові аспекти управління активами та пасивами підприємства»

Попутаровська Інна Миколаївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
Фінансування фермерських господарств

Пустовий Сергій Миколайович, студент магістратури факультету обліку та аудиту
«Оптимізація структури оборотних активів підприємства»

Рачок Вероніка Олегівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Проблеми управління фінансами страхових компаній»

Рембайло Тетяна Анатоліївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Міжбанківське кредитування та його роль у діяльності банків в умовах глобалізації»

Рижук Юлія Олександрівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Аналіз кредиторської заборгованості підприємства»

Рубченко Дар'я Андріївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Інвестування страхових резервів як фактор підвищення фінансової стійкості страховика»

Санцевич Вікторія Олександрівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Напрями фінансової санації комунального підприємства»

Сміхульська Вікторія Василівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту
«Особливості оподаткування неприбуткових установ та організацій»

Степанов Олександр Вікторович, студент магістратури факультету обліку та аудиту
«Шляхи удосконалення банківського нагляду України в умовах посилення глобалізаційних процесів»

Стулій Марія Дмитрівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Сучасні реалії інституту посередництва на ринку перестрахування»

Судома Аліна Юрійвна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Напрями удосконалення ефективності використання інвестиційного портфеля підприємства»

Фаста Руслана Степанівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Механізм оптимізації процесу управління капіталом підприємства»

Червань Олеся Геннадіївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Управління формування капіталу підприємства»

Черепуляк Марина Валентинівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Розвиток системи гарантування банківських вкладів в Україні»

Штепа Тетяна Юліївна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Формування ефективної інвестиційної політики підприємства»

Якубовська Яна Русланівна, студентка магістратури факультету обліку та аудиту

«Підвищення страхової культури аграріїв як запорука сталого розвитку ринку сільськогосподарського страхування»

НАСЛІДКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Дослідження статті спрямоване на висвітлення понять «іноземний капітал», «банк з іноземним капіталом», «іноземний банк» тощо. В процесі дослідження визначено, що банки діють у різних ринкових умовах, спеціалізуються на наданні різних видів послуг, ставлять перед собою різні цілі, а отже, їхні організаційні структури можуть варіюватися та відрізнятися одна від одної. При цьому встановлено, що кожний з існуючих видів організаційних структур має свої переваги й недоліки, які слід обов'язково враховувати у процесі вибору придатного способу організації. Обраний спосіб повинен сприяти максимальній відповідності банківської установи ринковим умовам, в яких вона функціонує, раціональній організації роботи банківських працівників усіх ланок, успішному налагодженню і виконанню всіх функцій управління, максимальному задоволенню потреб клієнтів і, в кінцевому результаті, досягненню мети, що ставиться перед банком.

Обґрунтовано вплив зростання іноземного капіталу в банківській системі України на банківський сектор в цілому та економіку України зокрема.

Доведено вплив присутності іноземного банківського капіталу як на кількісні, так і на якісні показники фінансового ринку, на процентні ставки, тарифи банків, на якість надаваних банками послуг, і на їх спектр. Іноземні банки привнесли на український ринок не лише фінансові ресурси, а й нові банківські технології, підвищені та належні стандарти обслуговування клієнтів і кращі приклади систем управління банками, як фінансовими організаціями, особливу юридичну скрупульозність, поняття ризик-менеджменту, управління активами та інші, що вивело сьгоднішній банківський сектор на вищий конкурентний рівень на відміну від інших секторів фінансового ринку країни.

Обґрунтовано, що банківська система України в період експансії іноземного капіталу зазнала істотних змін. Це відобразилося у пришвидшеному рості банківських активів, капіталу, кредитів і депозитів, а також спаді, викликаному порушенням фінансової сталості світової економічної системи.

Визначено, що незважаючи на цілий ряд позитивних змін, експансія іноземного капіталу у вітчизняній банківській системі супроводжується значним переліком ризиків для банківського сектору та економіки України в цілому, оскільки іноземні банки в Україні перш за все ставлять собі за мету переважно власні інтереси, не здійснюючи при цьому істотного позитивного впливу на економічний розвиток України та ефективність функціонування всієї банківської системи в цілому.

Надано рекомендації щодо посилення контролю держави над процесом входження іноземного капіталу в український банківський сектор. Разом з тим слід усвідомлювати, що за обмеженості внутрішніх джерел фінансування і вкрай низької довіри населення до банків, достатній рівень зовнішнього фінансування, насамперед по внутрішньобанківських каналах, є необхідною умовою пом'якшення ресурсних обмежень української економіки, поліпшення платіжного балансу, відновлення кредитування реального сектору. Тому стратегія державного управління процесом входження іноземних банків в Україну має полягати в тому, щоб максимально інтегрувати їх в українську економіку, орієнтуючи на виконання пріоритетних національних завдань.

Ключові слова: банківська система, іноземний капітал, банк з іноземним капіталом, іноземний банк, фінансова безпека, інвестиції

Табл. 1 Рис. 2 Літ. 10

Постановка проблеми. Глобалізаційні процеси світової економіки не оминають банківської системи України. Іноземний капітал в банківській системі України посідає все значніше місце і як наслідок, актуальним стає питання щодо впливу банків з іноземним капіталом, філій та представництв іноземних банків на загальну конкурентоспроможність національної банківської системи, стійкість фінансової системи України в цілому. Залучення коштів іноземних інвесторів дозволяє збільшувати загальну суму фінансових ресурсів та відповідно і рівень капіталізації банківської системи, сприяє залученню іноземних інвестицій та розширенню ресурсної бази для подальшого соціально-економічного розвитку країни в цілому. Саме тому питання функціонування банків з іноземним капіталом в Україні є актуальним та потребує подальшого дослідження з метою обґрунтування напрямів оптимізації та забезпечення фінансової безпеки банківської системи України у процесі залучення іноземного капіталу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню впливу іноземного капіталу на функціонування банківської системи України присвячена низка наукових публікацій О. Барановського, О. Васюренка, В. Владичин [2], В. Гейця, О. Дзюблюка, Р. Набок [6], К. Павлюка, М. Савлука, Н. Шелудько [7] та інших авторів.

Формування цілей статті. Дослідження теоретичних та практичних аспектів функціонування та регулювання іноземного банківського капіталу в умовах лібералізації його руху та аналіз розвитку банківської системи України в контексті присутності іноземного капіталу.

Виклад основного матеріалу. Економічні джерела подають різноманітні визначення таких понять, як: «іноземний капітал», «банк з іноземним капіталом», «іноземний банк» тощо. Сталим показником, який відображає та характеризує участь іноземного капіталу в банківській системі будь-якої країни, є наявність у статутному капіталі вітчизняного банку частки, яка належить саме нерезиденту. Поняття «іноземний капітал» висвітлюється в різноманітних формах капіталу (приватний, акціонерний, державний, банківський,

промисловий, фінансовий та капітал міжнародних фінансово-кредитних організацій та ін.), який належить закордонним власникам. Тобто, залежно від напрямків входження і суб'єктів, яким належить капітал, можна визначити головне його призначення [3].

Залежно від форми інвестування вирізняють формування власного капіталу в грошовій, матеріально-речовій формі та у формі фінансових активів. Чинним законодавством України передбачено формування власного капіталу банків лише у грошовій формі в національній та вільно конвертованій іноземній валюті. Тому іноземний банківський капітал – це сукупність коштів у грошовій формі, які залучені або позичені банком у нерезидентів та використовуються для здійснення банківської діяльності задля одержання прибутку [4].

Однак немає одностайності у поглядах теоретиків та практиків економічної науки у розумінні та визначенні понять «іноземний банк» та «банк з іноземним капіталом». Згідно із Законом України «Про банки і банківську діяльність», банк з іноземним капіталом – це банк, у якому частка капіталу, що належить хоча б одному іноземному інвесторові, становить не менше 10 відсотків [5].

Поряд з поняттям «банк з іноземним капіталом» виділяють поняття «іноземний банк». Головними рисами іноземного банку є розміщення центру прийняття стратегічних рішень за межами держави і контроль іноземних власників.

У наукових колах, а також у документах міжнародних організацій найпоширенішими є такі трактування поняття «іноземний банк»: банк, центральний офіс якого міститься за кордоном; банк, 50% і більше якого належить прямим іноземним інвесторам, за винятком офшорних власників (в інших інтерпретаціях: 10 %, 51%, 100%). Організаційна структура банку є вагомою складовою успішного досягнення цілей обраної стратегії його функціонування. Від організації банку, налагодження стосунків між керівництвом та підлеглими залежить успіх його діяльності. Нерідко помилки в організаційних структурах призводили навіть досить потужні банки до кризових ситуацій.

Особливою та характерною рисою розвитку міжнародної банківської системи є значне зростання концентрації. Сьогодні в економіці домінує незначна кількість груп великих транснаціональних банків, операції яких охоплюють більшість країн. Найбільш розвинені країни — США (35 %), ФРН (17 %), Японія (22 %) — характеризуються найменшим рівнем концентрації, найвищий рівень цього показника у Китаї (70 %), Перу (67 %), Чехії (66 %) (при цьому показник концентрації розраховується як частка п'яти найбільших банків в активах національної банківської системи). Банки, що благополучно діють на міжнародному фінансовому ринку, завжди використовують сильні позиції в країні походження. Невід'ємною складовою даного процесу є зміни в національних законодавствах, пов'язані з лібералізацією національної банківської діяльності.

Структурні зміни в банківському секторі ряду країн ЄС насамперед

виражаються у перебудові банківської структури: сучасна та трансформована банківська система є наслідком нової структури попиту, глобалізації і розвитку інформаційних технологій і як наслідок розширення об'ємів пропозиції. У стратегії банків дедалі більшу вагу відіграє диверсифікація операцій. Найбільші банки світу сьогодні є універсальними банками і подібними до них. Відповідно великі банки Європи, які є переважно універсальними, мають кращий рейтинг, ніж аналогічні банки Північної Америки та Японії [6].

Інтеграція вітчизняної банківської системи в європейський економічний простір призводить до активного збільшення кількості іноземних банків в Україні і як наслідок зростає частка іноземних інвесторів у капіталі українських банків.

Ще на початку 2008 року в Україні банків з іноземним капіталом налічувалось 47, з них 17 банків із 100-відсотковим іноземним капіталом. За період з 2008 до 2015 років кількість банків з іноземним капіталом у банківській системі зросла. Тобто за такої динаміки банки з іноземним капіталом орієнтуються не тільки на поступальне, а й інтенсивне зміцнення своїх ринкових позицій.

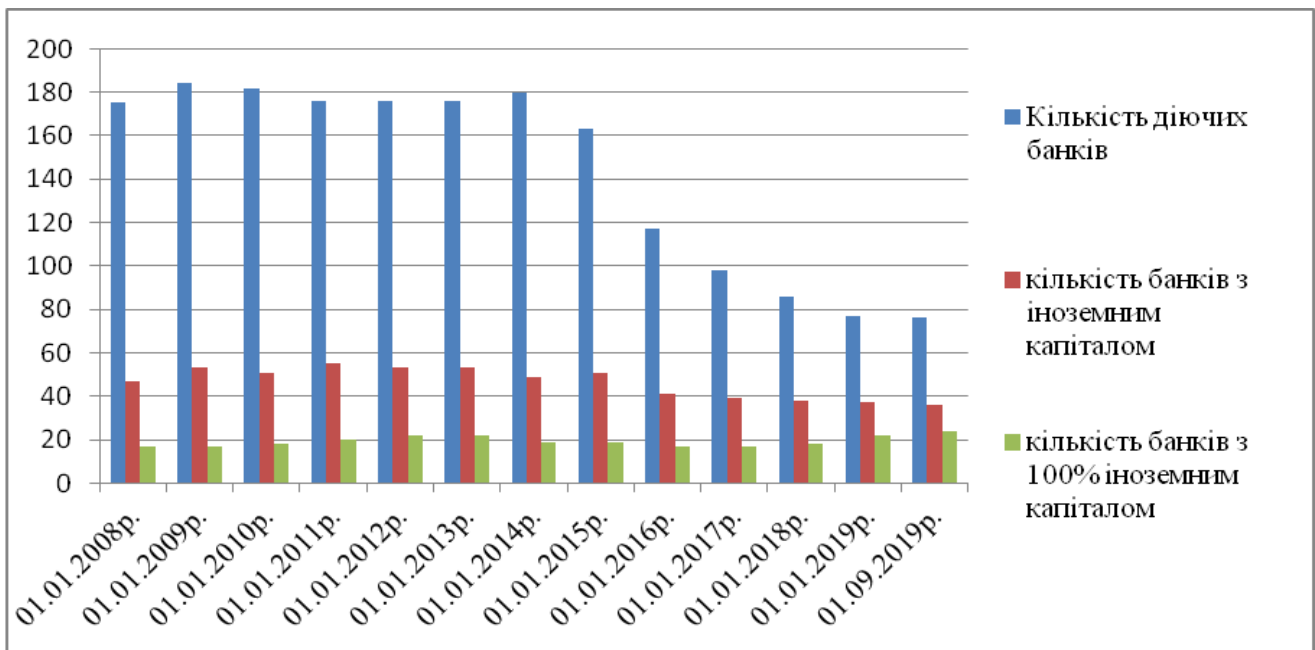
Як бачимо з табл.1, за останні роки кількість банків, що мають у статутному капіталі іноземного інвестора, зменшилась і станом 01.01.2018 р. на ринку функціонувало 38 банків за участю іноземного капіталу (станом на 01.09.2019р. – 36), в тому числі 18 із них – із 100% іноземним капіталом.

Таблиця 1

**Аналіз динаміки кількості комерційних банків в Україні
з 2008р. по 01.09.2019р. [9]**

Період	Кількість діючих банків	З них з іноземним капіталом	У тому числі зі 100% іноземним капіталом
01.01.2008р.	175	47	17
01.01.2009р.	184	53	17
01.01.2010р.	182	51	18
01.01.2011р.	176	55	20
01.01.2012р.	176	53	22
01.01.2013р.	176	53	22
01.01.2014р.	180	49	19
01.01.2015р.	163	51	19
01.01.2016р.	117	41	17
01.01.2017р.	98	39	17
01.01.2018р.	86	38	18
01.01.2019р.	77	37	22
01.09.2019р.	76	36	24

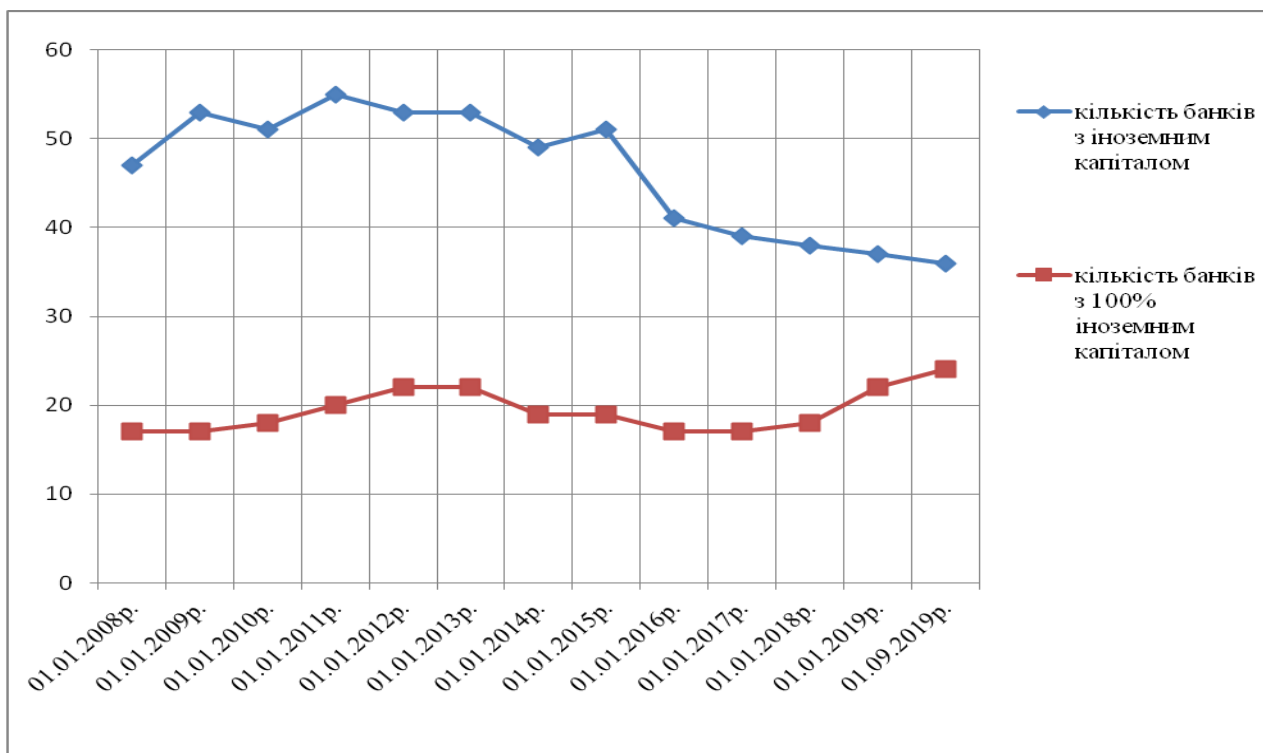
Проте незважаючи на достатньо велику прибутковість іноземних вкладень в банківському секторі з 2016 року спостерігається зменшення загальної кількості банків та відтік банків з іноземним капіталом (рис.1)

Рис.1. Динаміка участі іноземного капіталу в банківській системі України за з 2008р. по 01.09.2019р.

*Джерело: сформовано автором

Однак, у 2018 році намітились тенденції щодо збільшення кількості банків із 100% обсягом іноземного капіталу (рис. 2). Так за 9 місяців 2019 року їх кількість збільшилась із 22 до 24.

Рис. 2. Динаміка кількості банків з іноземним капіталом та банків з 100% іноземним капіталом в банківській системі України з 2008р. по 01.09.2019р.

*Джерело: сформовано автором

Збільшення обсягів іноземного капіталу в банківській системі України

свідчить про його вагомий вплив на банківський сектор в цілому та економіку України загалом. Також ще одним яскравим підтвердженням вагомої ролі іноземного капіталу в українській банківській системі є позиція іноземних банків в умовах фінансової кризи.

Іноземний капітал в банківському секторі впливає як на кількісні, так і на якісні показники ринку, на процентні ставки, тарифи банків, на якість надаваних банками послуг, і на їх спектр в цілому. Іноземні банки наповнили український ринок не тільки фінансовими ресурсами, а й новими банківськими технологіями, високими стандартами обслуговування клієнтів і кращими прикладами систем управління банками, як фінансовими організаціями, особливою юридичною скрупульозністю, поняттям ризик-менеджменту, управління активами та іншими складовими, що зробило сьогоднішній банківський сектор конкурентним і більш сильним, ніж решта секторів фінансового ринку України.

Враховуючи зазначене слід відмітити, що сильними сторонами банків з іноземним капіталом, що відрізняють їх від вітчизняних банків, можна назвати вагому фінансову підтримку, що надається потужними материнськими компаніями, прозорий капітал, присутність чіткої стратегії розвитку банку, сучасні банківські технології, високі стандарти обслуговування клієнтів, організованість, політична незаангажованість, багаторічний досвід і відмінну репутацію в міжнародних фінансових колах. Однак, банківська система України в період експансії іноземного капіталу зазнала суттєвих змін. Це відобразилося у пришвидшеному зростанні активів банків, капіталу, кредитних і депозитних операцій, а також згортанні об'ємів діяльності, викликаному порушенням фінансової стійкості світової економічної системи та проявами кризових явищ.

Серед основних факторів, що сприяли вагомій активізації діяльності банків з іноземним капіталом на території України, можна виділити наступні: активне зростання попиту на банківські послуги з боку населення; розширення зовнішньоекономічних зв'язків українських підприємств; можливість отримання високих прибутків; позитивні структурні зрушення у вітчизняній економіці в цілому [8].

Можна стверджувати, що в Україні майже кожен третій банк з іноземним капіталом, а кожен четвертий – зі стовідсотковим. Регіональна мережа філій та відділень банків з іноземним капіталом зумовлена економічною привабливістю регіонів, а це насамперед великі міста – Київ, Дніпро, Донецьк, Харків, Запоріжжя. Саме в цих регіонах виробляється близько двох третин загального обсягу ВВП та функціонують найбільші підприємства [2].

Для економіки України фінансова криза 2008-2010 рр. стала індикатором, що дала змогу встановити значення іноземних банків, зокрема розгледіти справжні мотиви їх експансії, характер та обсяг впливу на економічне життя країни і рівень ризиків, що вони становлять для економічної безпеки нашої держави. Розширення присутності в Україні міжнародних фінансових груп мало низку позитивних наслідків для нашої держави, а саме: зросла капіталізація банківської системи; підсилилась конкуренція на ринку

банківських послуг та розширився спектр банківських продуктів, що пропонуються на фінансовому ринку; збільшилися можливості диверсифікації ризиків; пройшов перехід до міжнародних стандартів нагляду й регулювання банківської діяльності; збільшилися обсяги пропозиції кредитних ресурсів (останніх 2-3 роки кредитний портфель поповнювався щороку щонайменше на 50% насамперед завдяки дешевим зарубіжним позикам) [3].

Потрібно наголосити, що розширення доступу вітчизняної банківської системи до зовнішнього фінансування значною мірою забезпечило розв'язання такої глибокої економічної суперечності, як невідповідність між обсягами заощаджень і потребою в інвестиційних ресурсах. На відміну від вітчизняних банків, які були примушені оголошувати технічні дефолти перед іноземними кредиторами і вести перемови про реструктуризацію боргу чи навіть погоджуватись на введення тимчасової адміністрації, націоналізацію чи ліквідацію, іноземні банки покривали фінансовий дефіцит не лише за рахунок суттєвих вливань з боку акціонерів та міжнародних фінансових організацій, але й впроваджуючи ряд антикризових заходів. Перш за все, іноземні банки здійснювали політику зниження витрат, яка відображалась у зменшенні видатків на такі змінні витрати як: реклама, маркетинг, адміністративні функції. Важливим резервом для оптимізації витрат є перегляд контрактів з орендодавцями (враховуючи суттєве падіння ринку нерухомості). Іноземні банки вменшували мережу банкоматів та платіжних терміналів і у деяких випадках навіть закривали територіальні відділення. Під час кризи іноземні банки залежно від обраних стратегічних цілей використовували найрізноманітніші форми реструктуризації, а саме:

- корпоративну реструктуризацію (реорганізація), до видів якої належать злиття, приєднання, поділ, виділення та перетворення.

- реструктуризацію бізнес-процесів іноземних банків. Відбувалась у формі створення відділів з роботи з проблемною заборгованістю, впровадження централізованої моделі прийняття кредитних рішень, закриття точок із збитковими продажами.

- реструктуризацію активів. Іноземні банки в яких занадто високий рівень проблемної заборгованості продавали портфелі «безнадійних кредитів» колекторським компаніям.

Висновки.

Таким чином, можна зробити висновок, що, незважаючи на цілу низку позитивних змін, експансія іноземного капіталу у вітчизняній банківській системі супроводжується вагомим переліком ризиків для банківського сектору та економіки України в цілому, оскільки іноземні банки в Україні ставлять собі за мету переважно власні інтереси, не здійснюючи істотного позитивного впливу на економічний розвиток України та ефективність функціонування всієї банківської системи. Дані аспекти потребують посилення контролю з боку держави над процесом входження та функціонування іноземного капіталу на українському банківському секторі. Разом з тим слід враховувати, що за обмеженості внутрішніх джерел фінансування і вельми низької довіри населення до банків, належний рівень зовнішнього фінансування, насамперед

по внутрішньобанківських каналах, є необхідною передумовою пом'якшення ресурсних обмежень української економіки по відношенню до іноземних інвесторів, поліпшення платіжного балансу, відновлення кредитування реального сектору. Саме тому стратегія державного управління процесом входження іноземних банків в Україну має передбачати їх максимальну інтеграцію в українську економіку, орієнтуючи на виконання пріоритетних національних завдань.

Іноземні інвестиції в українську банківську систему і в економіку загалом мають неоднозначні наслідки та несуть в собі як позитивні моменти, так і певні ризики, які призводять до змін у структурі банківської системи. З одного боку, збільшення обсягу іноземного капіталу в банківській системі держави прискорює залучення іноземних інвестицій в економіку, з'являється доступ до нових банківських технологій, посилюється конкуренція банківських послуг. Позитивні напрями впливу проявляються через створення якісно оновленого фінансово-економічного середовища; впровадження банківських інновацій, що спрямовуються на підвищення якості обслуговування клієнтів; розширення спектру банківських послуг; покращення системи менеджменту в банках; зросту сукупного рівня капіталізації банківської системи; запровадження міжнародного досвіду ведення банківської справи; зниження собівартості банківських продуктів за рахунок економії на масштабах операцій; впровадження підвищених стандартів управління персоналом, розкриття публічної інформації; збільшення контролю за ризиками. Причинами погіршення ефективності діяльності банківської системи є те, що основною метою іноземних банків виступає не підвищення добробуту населення країни-реципієнта, а максимізація прибутку саме власників та акціонерів [7].

З метою забезпечення та оптимізації фінансової безпеки банківської системи України у процесі залучення іноземного капіталу необхідно забезпечити виконання таких заходів:

- наближення до європейського рівня монетизації економіки та зменшення частки поза банківського обігу грошей;
- розробка ефективної схеми концентрації банківського капіталу;
- запровадження системи управління грошовими потоками в державі, концентрацію їх у ключових банках на пріоритетних напрямках розвитку держави;
- розробка механізму захисту інтересів вкладників у банках з іноземним капіталом;
- підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки та національної банківської системи, а саме:
  - розробити власні стратегії кожним банком щодо реформування та змін у менеджменті;
  - розробити державну політику розвитку і підтримки національних банків;
  - створити умови для здійснення національних інвестицій до капіталу банків;
  - розробити стратегії обмежень діяльності банків з іноземним капіталом

на найближчі п'ять років для уникнення відтоку капіталу за кордон під час кризових явищ;

- удосконалити правову та організаційну бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату;
- забезпечити гарантію захисту прав і свобод інвестора [8].

Список використаних джерел

1. Аналітичний огляд банківської системи України за I півріччя 2018 року // Національне рейтингове агентство «Рюрік». [Електронний ресурс]. – URL :http://www.rurik.com.ua/documents/research/bank_system_2_kv_2018.pdf.
2. Владичин У. В Іноземне банківництво в Україні : [монографія]. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : Піраміда, 2017. 280 с.
3. Гриценко Л.Л. Банківська система України: сучасний стан і напрямки розвитку. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. №10 (112). С. 111-117.
4. Енциклопедія банківської справи України / редкол.: В. С. Стельмах (голова) та ін. К. : Молодь, Ін Юре, 2001. 680 с.
5. Закон України Про банки та банківську діяльність : від 07.12.2000 № 2121-III (зі змінами і доповненнями)
6. Набок Р. Влияние иностранного капитала на развитие банковской системы. *Финансовый директор*. 2018. № 4. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.gaap.ru/biblio/gaap-ias/msfo/064.asp>.
7. Шелудько Н. М. Іноземний капітал у банківському секторі України: проблеми і наслідки. *Фінанси України*. 2016. № 7. С. 79-86.
8. Шевчук А.М. Банківські ризики: міжнародні та вітчизняні стандарти. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 24. № 2. С. 38-42.
9. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс] URL:[http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
10. Офіційний сайт Незалежної асоціація банків України. [Електронний ресурс] URL:[http:// www.nabu.com.ua/ukr](http://www.nabu.com.ua/ukr)

